

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanjih, in sicer: vsak torek in petek, zjutranje izdano opoldne, vederno izdanje pa ob 5. uri popolne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto : : : : : gld. 6—
pol leta : : : : : 3—
četr leta : : : : : 150—
Posamežni številki stanejo 6 kr.

Naročino sprejema upravnštvo v Gospodski ulici št. 9 v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolnene naročnine se ne oziroma.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od »Soče« trikrat mesечно in stane vse leto gld. 1-20.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jelletsitz v Noviški ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu delna Caserma in Pipan v ulici Ponte della Pabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Odgovor Italijanov.

Na postulante slovenskih poslancev so Italijani odgovorili s pismom iz peresa deželnega glavarja dr. Pajerja. Kakor je že predloval »Corriere«, takó se je zgodoilo: Italijani so odklonili vse zahteve Slovencev. Za danes naj primesemo le odgovor Pajerjev kočkor mogoče v zvestem prevodu: ho že se časa in prilike, da bomo kaj več govorili o tej izjavi italijanskih zastopnikov. Pismo se glasi tako-le:

Prevzv. gosp. deželni podglavar!

Cital sem in zelo mi je tegajal uvod Vašega čast. pisma z dne 27. aprila, ker sem bil očaran po živih utiskih, ki sem jih prejel iz njega, da se resno misli na pomirjenje, in naglo sem prekočil k terjatvam, katere so imale dokazati namero slovenskih poslancev, da se doseže sporazumljene, noseče znake trajnega miru in ne samo začasnega premirja. A ko sem prečital prvo točko, se je razigrala laskava nada ter se umaknila popolni prevari, ko sem poizvedel zadnjo.

V prvi teh terjatev se zahteva jamstvo, da se bo v deželnem zboru sklepal le v popolnem soglasju obeh strank. Ako bi se tako delalo, bi se pačilo ustavno življenje v najvažnejšem njegovem pojavi, v svobodi predlogov, javnosti razprav in neodvisnosti glasovanja; kajti premostilo bi se parlamentarno delovanje v prehodni zakotni zbor, v katerem bi morali italijanski poslanci upogibati tihik vojni slovenskih, znebiti se svojih prednostij, odpovedati se naleti, da se po svoji sveti dolžnosti borijo za zadoščenje potreb in opravičenih zahtev italijanskega ljudstva, katero juri je izročilo varstvo svojih koristij, z eno besedo — odstopiti.

Popolna ravnnopravnost obeh deželnih jezikov, zahtevana v drugi točki, bi nenesla potrebo, da se pri opravljanju vseh deželnih opravil istočasno rabita oba jezika — kar je nemogoče stvar. Sicer pa

26

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

Italijanski napisal Tommaso Grossi

(It.)

Castel Seprio in Martesana poznata še vedno moj glas (ta dva okraja sta bila Markova fevda), in prijatelji ljudovlade še živé. Lev sicer spi, a naj ga prebudim, bodo slišali v Vatikanu njegovo rjevenje. Živahni golobradec (takó so imenovali v Milianu Ludovika Bavarskega) si bo kmalu prste grizej. Živelja cerkev, in naj poginejo izdajice domovine! to je moj stari vojni klic.

Če hočemo dobro razumeti pomen teh zadnjih besed, je treba vedeti, da je bil Marko takó vskliknil osem let prej, kadar, premagavši papeževe čete, je udaril na neke milanske uskoke, ki so se vojskovali v njihovih vrstah. Te njegove besede so bile silno zaslovele, ker so pričale, da on v svojem srcu ni Sovr. il cerkev, dasi se je vojskoval proti nji.

Ko je bilo pismo končano, je tajnik odšel, in Marko je s prijaznim nasmehom rekel Ottorino: »Ali si se vendorle vrnili! si li prav hotel čakati, da odpošljem poslanca k tebi, kaj ne?«

»Nisem vedel...« se je začel izgovarjati mladenič.

SOČA

(Večerno izdanie).

Bog in narod!

«Gor. Tiskarna» A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

se je raba slovenščine v vseh spisih in opravilih, ki se tičejo slovenske strani: uvedla že davno, in meni ni znano, da bi se ljudstvo v tem oziru kaj protoževalo. Če pa ni opravičena terjatev, da morajo vsi deželni uslužbeneci (torej tudi oni italijanske in slovenske kmelijske šole) popolnoma zmeni biti obeh jezikov, ni nič manj kritična namera, da bi se spremenil deželni statut, to se pravi, da bi se spremenila naša ustava, temeljni zakon poknežene grofovine, s tem, da se sprejmejo vanj analogna določila, ki ne spadajo v pedrocje deželnega zabora ter bi lahko nanesla potrebo nove jezikovne kvalifikacije celo za tiste, ki bi se spenjali po poslanskih mandatih.

Razdelitev opravil deželnega odbora, o katerej govori tretja točka, je po deželnem opravilniku že odkazana deželnemu glavarju ter mu pravljeno nalaga, da ga ima v tem voditi z možnost, ne narodnost. Sicer pa so v deželnem odboru že mnogo let italijanskim odbornikom izročena v izvršitev opravila zadavajoča italijansko stran, slovenskim odbornikom pa ona, ki se tičejo slovenske strani, izvzemši malo skupin, pri katerih bi bilo razkosanje nemogoče ali nezmožno.

O slovenski obrtno-nadaljevalni soli za dekllice, ki je načašena v peti točki, ni iz spisov deželnega odbora doznavati niti da obstaja, in naravno je, da bi se eventualna podpora iz deželnega zaloga mogla podeliti šele po natančnih poizvedbah o nameri in vrednosti tega zavoda, katere poizvedbe bi se naredile vselej malnega, deželnemu zboru podanega predlega; tako je tudi jasno, da italijanski poslanci niso poklicani zahtevati, da prispeva za to šolo tudi državni zalog.

In tako je skupina italijanskih poslancev čisto nepristojna v to, da bi obvezala kupčijsko zbornico, naj dovoli slovenski deški obrtniški soli prispevek, zaktovan v šesti točki; da bi iztrgala goriške in mestu to, kar je pridobilo po razsodbah

»Naj bo, naj bo, sedaj si tu in je že vse prav.«

Govorila sta še nekaj o drugih stvarih, potem pa je Marko po domače položil roko na bratrančev ramo in mu začel praviti, zakaj da se je zopet sprijaznil z avinjonskim papežem, ter mu je razložil vse svoje nove načerte.

»Tedaj živel papež Ivan!« je vskliknil Ottorino, a kaj bo pa z Nikclajem petim, za katerega smo se poganjali dosedaj?«

Njega bomo smatrali za razkolnika in binavea, kar tudi je v istini.«

Tako se bomo morali že velskih rekov učiti.«

»Pa bomo zopet blagoslovjeni,« je dejál Marko.

»Dà, ali izobči nas pa uni,« je odgovoril Ottorino.

Tedaj je začel slavni vojščak z ozbiljnim licem: »Recimo kar hočemo, vendor tudi ti dobro veš, da je avinjonski papež postavni. On je sicer preganjal mojega očeta, našo obitelj in naše prijatelje; on nas je izobčil, je propovedoval vojsko zoper nas, in nam je prouzročil zlega kolikor je le mogel. A radi tega še ni nehal biti pravi papež. Misliš li, da sem bit ves ta čas, kar sem se vojskoval proti njemu, miren v svojem srcu, ko sem se vedno spominjal, da sem preklet od cerkve?«

Mladenič, kateri se nikakor ni nadaljal, da bo slišal kaj takega iz ust svojega slavnega bratrance, ga je gledal

najvišega upravnega sodišča, kakor se zahleva v deseti točki gledé slovenske ljudske sole, in slednje da bi dala odpraviti cestne milnice nastavljene v Gorici vsled privolitve pristojnih državnih oblastev, kakor se narekava v ednajsti točki.

Jamstvo za to, da se bodo podpirali nedoločeni predmeti, kakor ceste, uravnavna reka, zgradba ludournikov, ki so splošno omejeni v sedmi točki, se pošteno ne more obljuditi, tudi če bi tega ne ovirali male po-prej pri prvi točki izraženi pomisliki, ker se je po vsej pravici batí, da postane toliki prispevki poguben italijanskim občancem.

Ostajalo bi se govoriti o četrtri terjatvi zadavajoči podpiranje okrajnih solskih zalogov s prispevki iz deželnega zalog, ob osmimi, katera hoče imeti odprt kredit v pomoci trterejem, da zamorejo pokončati trnino in obnoviti uničene vinograde in odeveti, katera hoče, naj se prisili deželni odbor, da izplača prispevek dovoljen v deželnozborski seji dne 12. aprila 1892. za železnicu po Vipavski dolini. Toda od teh treh predmetov so trije že oglašeni za razpravo v deželnem zboru, prva dva s formalnim vladnim predlogom, docim je glede tretjega deželni odbor napravil porocilo deželnemu zboru, s katerim prosi, naj se mu dajo na razpolago neobhodno potrebna sredstva za izvršitev sklepa iz leta 1892., torej jih ne kaže v njihovem bitstvu nikakor smatrati za elemente kacega pogajanja. Kako se bode Italijanom ravnat gledé teh zadnjih navedenih predmetov, o tem so sklenili, da si pridružujejo tisto svobodo ravnanja in tisto svobodo glasovanja, katero deželna učjava jamči vsakemu poslancu.

Skralka, pismo V. G. predstavlja vrsto lopescij, uslug in žrtv v korist Slovencem, kjer protištevajo v tolažbo Italijanom edino, da vidijo zopet nastopili v deželnem zboru ponujene Vaše rojake, in dočim terja od Italijanov jamstvo za zahtevano obvez-

ves osupel. In on je nadaljeval vldno ginja: »Spomin na ubogega mojega očeta mi je grenil veselje pri vsaki moji zmagi. Ti veš, kakó se je častitljivi mož proslavil nad vse druge italijanske vladarje, dasi je papež neprrehonomu svoje duhovne strele spuščal va-nj. On, ki je premagal posvetno moč svojega protivnika, se tudi za duhovsko njegovo oblast ni zmenil. A kadar je v visoki starosti čutil, da se mu je bližala zadnja ura, in in da ta svet ni bil več za-nj, ga je jelo biti groza tega, kar je zasmehoval celo življenje.«

Nikdar ne pozabim tiste noči, ko je, trpinčen od strašnih pošastij, zbral vso svojo družino in vso monške duhovnike v cerkvi sv. Ivana, ter poklekivnivši pred žrtvenik molil vero in zatreval, da hoče umrieti udan podložnik cerkve, in s solzami objokoval, da ne bo mogel odpočiti mrtve glave v blagoslovjeni zemlji. Oh, da bi bil videl njegov obraz, poprej miren v vseh nevarnostih in jasen tudi v pregnanstvu, a tedaj pobit vsled nekega neznanega strahu!...«

Ottorino se ni mogel dovolj načuditi, in če bi ne bil Marko govoril s takim občutkom, bi bil dvomil, ali misli za resno.

»Jaz, je dejál nazadnje mladenič, sem vedno mislit, da je, kakor so pravili, papež Ivan krivoverec, a Nikolaj pravi pastir. Takó sem vedno slišal od vseh teh naših učenjakov, in tudi od vas, kateri, dasi vojak, se ne ustrašite no-

nost, ne ponuja nobene odškodbe, nobenega jamstva na racun Slovencev.

Zvedeni, kakoršni ste po dolgi praksi v parlamentarnih stvareh, znali ste, preč. gospod, da sestavljate takošne zahteve, da je bila že sama misel, da bi se jim utegnili iz slabosti udati, nezdržljiva s spoštanjem dolžnim dostojnosti italijanskih poslancev; kakor ste dobro vedeli, da ni v oblasti nobene izmed strank, jamčili za vspeh.

Postavljen sem pred nalogo, a dan so mi v to nemogoči pogoji. To vloška terjatva mi znacaj preteže, pod koje kinko se skriva storjeni sklep, da se hoče po vsaki ceni vstrajati v abstinenči. V koncu pisma načerperjeno dobrikanje pa, s katerim se povzdiguje na meni modrost, mogočnost, veljavnost (v eni sapi z glavnim glasilom Slovencev, »Soča«, katera me zaznamlja njihovemu sovraštu kakor »najslabšega med najslabšimi«), dobiva to dobrikanje, v primeri s terjatvami, obrise umetne krparije podobne parodiji ter meče senco sovražne pošasti, vzbujajo v meni vse drugačne čute, nego one hvaležnosti. Če bo potreba žrtev, da se povzdigne čast in moč naše dežele pod padljenjem osrečevalnega miru, budem vedno pripravljen, nasvetovati jih.

Toda da se v triumfalni voz našega zmagovalca uklenejo moji izmolzeni in ponižani volvci in da se gospodarstvu drugih na žrtenik položi narodnost, s katero se mi ponašamo, v to ne slednem nikdar svoje roke. Jaz se ne budem ustavljal, ampak radostno in svečano ponesem oljko miru, ki jo V. G. od mene zahteva, tudi na slovensko polje, a nikdar ne črez pokopalische italijanske slobode, nikder, ko bi se me hotele siliti, da zasadim poprej tužno cipreso na rekev italijanske časti.

Sprejmite preč. gospod zagotovilo največjega mojega spoštanja, s katerim se Vam beležim preudanega.

Pajer, dež. glavar.

benega učenjaka. Od moje prve mladosti se že vojskujem proti temu papecu, katerega so imenovali krivega, a glej! sedaj je mahoma postal pravi. No! naj bo, kakor more, jaz ne vem več, kaj bi dejál.

Marko se je grenko nasmehnil in odvrnil: »Zalivaliti se imamo tem brez-značajnim in nevhaležnim gibelinom, da smo zopet krenili na pravo pot. Veš, da nam je isti papež dobrovoljno ponudil roko? Obljubil mi je pomoč cerkvenega orožja, da si zopet priborim očetove dežele. In ne misli, da jaz slepo zaupam možu, kateri mi je vedno napsprotoval; ampak vidim, da ga razmere silijo v svoj prid zavezati se z meno. Bavarjeva mož gine dan na dan. Mnogo njegovih privržencev, katere je on izsesaval in v sili zapuščal, mu hrbet obrača. Milan mu je še vedno zvest, a jaz mu ga morem izneveriti. Milane konečno že začenjajo spoznavati, na kateri strani je pravica, in so tudi siti cerkvene prepovedi.

»Ali navzlic temu, je odgovoril Ottorino, «v mestu še vse mrgoli propovednikov, ki tekajo po ulicah in po trgih ter zbirajo vklj. ljudstvo in ropotajo proti Ivanu dvaindvajsetemu. Ravnotkar sem ne daleč od tu slišal nekoga, ki je kričal da je razbojniki, čarovniki, in Bog ve še kaj slabšega.«

»Pa kmalu boš slišal druge glasove.«

»Kakšne?«

Domače in razne novice.

Knez in nadškof — kardinal?

Zopet in zopet čitamo po časopisih, da naš nadškof in knez dr. Jakob Missia bo imenovan kardinalom že v prihodnjem konzistoriju. Dunajska "Reichswehr" je prinesla imena cerkevno-dostojanstvenikov v Evropi, ki bodo prihodnji imenovani kardinali, ali imena dr. Missie ni med njimi. — Jedni govorijo, da kardinal dr. Missia bi se preselil v Rim, drugi pa trdijo, da ostane v Gorici, kjer bi dobili poleg njega še jednega skofa. V nadškofski palači se bo zdala nova dragocena zasebna kapela za kardinala dr. Missio. — Mi poročamo, kar se govorji, ne pozitivnega ne moremo nič potrditi.

Adriatische Post. — Izslata je v sredo 9. št. v Gorici, ki prinaša članek: Die Postulate der Görzer Slovenen, An die slavischen Wähler Istriens! (proglas istriških poslancev), Küstenland im Staatsvoranschlag, Mai - Avancement. Dalje prinaša 45 raznovrstnih sestavkov iz dežel ob Adrijiju. — List je pisan vsekozi zanimivo, živahno, često z zgočo satiro, da dobiva čedalje več citateljev. Za letos je neizogiben izdaten deficit, najmanj 500 gld., kateri bo morela po navadi pokriti edino le "Goriska tiskarna". Naši rojaki po raznih mestih niso izvršili svoje najlažje dolžnosti, namreč te, da bi zahtevali list po kavarnah, v katere navadno zahajajo. Pa naj potem napredujemo. — Ucimo se od Nemcev, kakški ti brezobzirno zahtevajo svoje liste povsod, kamor zahajajo!

Korak za korakom. — V teku enega meseca so prešle tri lepe hiše v slovenske roke. Ako bi bil vsak mesec takó rodoviten — to bi bil napredok! Brez slovenskih hišnih gospodarjev pa ne opravimo nič v Gorici! — Naj bo na razpolago še toliko slovenskih trgovcev in obrtnikov, ako pa nimamo za nje pripravnih prostorov, si nismo nič na boljem! — Mi bi le želeli, da bi si vsak trgovec in obrtnik toliko opomogel, da bi si kupil svojo hišo. In vi drugi rojaki: ali bi jim bili zavidni? Tega greha je preveč med nami: tujuči privočimo vse, domaćinom nič!

Krojaška zadruga. — Čitateljem moremo naznani prav veselo vest, da je pričetek poslovanja na jesen zagotovljen. Zadruga sama je namreč dobila že zdaj okoli 400 deležev, katero število se gotovo precej pomnoži, kadar začne delovati, — toda težava je bila z vprašanjem: kje dobi prostore za prodajalnico in zaloge, da bodo na pripravnem kraju in vsekozi primerni namenu. — S tem vprašanjem je bila velika težava. Poskušalo se je tu, poskušalo tam, a vsak korak brez vseha. Takó je, ako nimamo dovolj slovenskih hišnih gospodarjev v prometnih ulicah! Skusalo se je tudi, kupiti kako manjšo hišo, ali tudi to ni šlo. Naposled sta se združili "Goriska ljudska posojilnica" in "Krojaška zadruga" ter sta kupili v sredini mesta večjo hišo, kjer bode prostora za razne namene goriskih Slovencev. Tje se preseli tudi posojilnica. Hiša se bode prav dobro obrestovala, da je glavnica v njej dobro naložena. — Brez tega skupnega koraka obeh zadrug bi na jesen ne imeli še krojaške zaloge in prodajalnice.

Ker je torej začetek na jesen zagotovljen, priporočamo slovenskim rojakom, da bi se takoj vpisali v "Krojaško zadrugo" in, ki doslej se niso udje, pa da bi po možnosti vzeli po več deležev.

"Propovedi proti Nikolaju — v prilog Ivanu".

"Bomo pa videli še to! Ta še le bo lepa!"

"Veš", je dejál Marko zaupno, "pa pež je dovolil nekim duhovnikom, da se smejo vrniti v deželo, in ti mi bojo pomagali vršiti mojo nalogo, a ne da bi se jim niti sanjalo o tem. Jaz jih skrivno vladam po osebi opata svetega Viktorja; Te dni se prikažejo in pojdejo okrog, da spravijo nazaj na pravo pot tiste, ki so zapeljani".

"A kaj, ko bi Azzone prijel prve, ki se drznejo takó propovedovati, ter jih prisilil k molčanju?"

"Tega nikakor ne stori, ker se boji ljudstva. In če bi, bo toliko slabše za-nj. Iz njihove krví se porodi mnogo naščevalcev. Misliš, da se oni bojijo smrti? Kaj pa je smrt? Ali ji ne gremo mi tolikokrat naproti na bojišče? — in zakaj?"

"Za ped zemlje, za prazno slavo, zradi kake otročeje trme! Pa da bi se je bali tisti, ki čakajo večno plačilo?..."

"Na to je potihnil, sklonil glavo in ostal takó nekaj trenotkov. Ko je zopet pogledal kvišku, ni bilo videti več poprejšnjega ognja na njegovem obrazu. Obrnivši se proti bratrancu, je s hladnim izrazom, pri čemer je bilo opaziti tudi nekaj grenkobe in porogljevosti, zopet poprijel takó: "Sicer pa, če so avinjonski papeži, ko so se vojskovali proti meni, že tolikerim vernikom dali priložnost, da so si mogli zaslužiti mučeniški venec,

V nedeljo po blagoslovu bo shod v St. Andrežu, kakor smo že naznali. Dr. Jos. Pavlica bo govoril tudi o krojaški zadrugi! Naj bi se St. Andrežanje oglašili v obilnem stenu!

Vipavska železnica. — V času, ko se Italijani delajo grozno miroljubne, se je dogodilo od njih strani nekaj, kar jasno priča, da z Italijani ni mogoče pošten mir v deželi. Deželní odbor je namreč razveljavil prejšnji sklep, da izplača listih 100.000 gld. za ustanovne delnice vipavske železnice; ako bi jih "Mont" zdaj tudi dovolil, jih deželni odbor ne sprejme, ker se je izrekel nekompetentnim. Takó je odločil deželni glavar dr. Pajer! — Deželni odbor pa je izplačal 50.000 gld. za furlansko železnico, dasi je bil isti sklep deželnega zborna za furlansko in vipavsko železnico. Ako je deželni odbor nekompetenten za vipavskih 100.000 gld., je bil enako tudi za furlanskih 50.000!! — Sklep deželnega odbora ni nič drugega nego čin lahonske brezobzirnosti nasproti Slovencem. In s takimi ljudmi naj bi bil mogoč mir v deželi?

Kaj sedaj? Kaj stori vlada? Prav radovedni smo!

Ako bi bilo kaj podjetnosti v Slovenskih, bi sami napravili konsorcij, ki bi prevzel delo in plačal teh 100.000 gld. za ustanovne akcije, saj dobiček bo brez dvoma večji! Konsorcij je v veliki zagati. Kakó se reši iz nje?

Cepljenje koz v Gorici je pričelo 9. t. m. ter je od 4 — 6 pop. ob dneh, kakor jih naznajajo lepaki po mestu. Po preteklu 8 dñij se mora otroke pokazati zdravniku, ki je cepil koz, da se razvidi vseh. S cepljenjem se varuje človeštvo pred grozno boleznjijo, pred kozami, zato naj nikdo ne zamudi prilike, dati cepiti svojim otrokom koz, ker poleg drugega brez spričevala cepljenju koz niti v ljudsko šolo ne morejo vstopiti. Koz cepli dr. Luzzatto.

Povožen. — Včeraj proti večeru je bilo videti pred lekarino Gironcoli v Gosposki ulici množico ljudij; gledali so v lekarino, kjer je neka žena držala na rokah otroka, ki je bil — kakor so si ljudje pripovedovali — povožen. Stopila je z otrokom na voz ter ga odpeljala v bolnišnico. Otrok je bil tih; videti pa je bilo po glavi in po celu, da je ranjen hudo.

Sadni trg. — Za sadni trg v Gorici je določen ograjeni prostor v ulici Giardino med hišo Dottori ter med magazinom vojaškega oskrbovališča. Ta prostor služi edino le za sadje, ki je namenjeno za izvoz. Kar se pripelje takega blaga v mesto, se ga mora koj peljati na te prostore, in je prepovedano isto držati po kremlah ali privatnih hišah ter prodajati po dvoriščih. Prestopki se bodo strogo kaznavi.

Trg prične s 15. t. m.; otvoriti se vsaki dan ob 3. zjutraj za uvoz ali prinos sadja. Prodajanje pa sme pričeti šele ob 5.

Poštne nakaznike — nefplačane. — "Osservatore Triestino" je objavil 83 nakaznic, katerih ni bilo mogoče izplačati na slavljenec niti vrniti odpošiljalcem. Med temi so nekatere v Gorici, Ajdovščini, Tolminu, Sežani in Bovcu.

Skušnje učiteljske usposobljenosti. — Pred c. kr. izpravevalno komisijo v Kopru so napravili minoli teden skušnje učiteljske usposobljenosti za slovenske oziroma hrvatske ljudske šole slediči gg.: Anton Bezug, učitelj v Borštu, Ana Klančič, učiteljica v Gorici, Martin Kranjčič, učitelj v St. Vidu

zakaj bi tudi sedaj ne ponudili slične prilike nekaterim, ko gre za to, da bi meni pomagali? Ali bi jim ti to štel v greh?

"O, mislite si! govoril sem le takó... sicer pa... veste dobro, da sem jaz le meč v vaši roki."

"In jaz se ga bom zanesljivo postuževal, ker dobro poznam njegovo ostrino. Moram ti pa povedati še, kar je dogovorjeno z našim bratrancem Lodrišem. On spravi te dni pod orožje svoje podložnike s pretvezo, da mora biti pravljiven, ako bi se kazala potreba, pomagati svojemu bratu opatu svetega Ambroža, kateri pošlje oboroženo četo v Limonto, da bo kaznoval tiste kmete zaradi ustaje. Ti, ki prihajaš od tam, moraš dobro vedeti, kakó se je tisto godilo".

"Prav dobro, in rečem vam, da se mi smilijo tisti ubogi gorjani, ki so bili uprav siljeni k tistem koraku; zato pa, če bi se moglo preprečiti..."

"Kaj hočeš! opat si je zabil v glavo to trmo, in pa sedaj pride tudi nam prav!"

"In tudi bi mi bilo jako žal, je nadaljeval mladenič, «če bi moral vsled tega kaj trpeti grof Del Balzo; kateri biva tam bližu».

"O res, povej mi kaj o tistem grofu, ali je še vedno tak jezičnik, kakor je bil v svoji mladosti!"

(Dalje pride).

(Štajersko), Kazimir Rade, učitelj v Buzetu, Josip Kraljčič, učitelj v Dragučah, Romana Osana, učiteljica v Loparjih pri Slov. Biestrici, Jelča Radivoj (z valiko), učiteljica v Omišlju (otok Krk), Vinko Trobec, učitelj v Merezigah pri Kopru in Ivan Vuga, učitelj v Rihembergu

V Postojino. — Drugi binkostni praznik, kakor običajno, obiskujejo slavno postojinsko jarmo ljudje od vseh strani. Zato vozijo tisti dan tudi posebni vlaki. Tako gre iz Gorice dopoludne ob 8:45 poseben vlak ter pride v Postojno ob 12:37 dopoludne. Iz Postojne se vrne zvečer ob 7:45 ter pride v Gorico ob 11:46. Vožnja tje in nazaj iz Gorice v Postojno stane za 1. razred K 13, za drugi K 10:26 in za 3 K 7:50. V tej svoti je obsežno tudi že dovoljenje za vstop v jamo. Ta dan bo jama razsvetljena v vseh delih; svirala bo v njej vojska godba. Obisk s slavnostjo prične ob 3. pop. ter skonča ob 6. zvečer.

Romarji. — S ponudjo pride čas, v katerem ljudstvo od vseh vetrov romata po božjih potih. Med prvimi romarskimi potmi pa je pot na Sv. Goro nad Solkanom. Zvidimo, kako prihajajo romarji polagoma v Gorico ter od tam na različna božja pota. V soboto dopoludne je bilo videti v Gorici skupino kakih 40 romarjev in romarje različne starosti, ki so sli s križem in cerkevno zastavo, prepevajo načorne pesmi, skozi mesto na Kostanjevico; od tam pa so krenili na Sv. Goro. Baje gredil tudi v Klužet na Beneščko, oči tam pa na Sv. Višarje! Kakor se da presoditi po hisagah, ki so jim visele po hrbitih, so res natušenji na dolgo pot!!!

V Korminu so pokopali v nedeljo večer, g. Petra Fabrisa. Iz Gorice je šlo mnogo duhovščine in semeničanov; ti so nosili tudi krsto. — Fabris je zapustil več legatov v italijanske narodne namene, med temi tudi v korist laškevnu političnemu slovenskemu društvu "Legi Nazionale". Radikalni listi ga jasto hvalijo.

Razburjenje v Gradišču ob Soči. — Podgorški fantje so bili najeli za ples v nedeljo godec iz Gradišča; da pa so tudi v Gradišču pribili slovenski lepaki, ki je varbil Gradiščane v Podgoro na ples. Na zidu gledališča je visel ta usoden lepak, ali le malo časa, le do 8. ure v jutro, ker koji potem je prisloovelje občinskega urada, da se ima nemudoma odstraniti slovenski lepaki. UKazan pa je bil ob jednem lov na nepoznatega "zločince", ki se je predvzal pribiti slovenski lepaki. Tu treba vedeti, da ondolni občinski tajnik je zelo goreč mož: saj je Italjan "puro sangue", Carlo de Gomelij iz družine, ki je solkanski potkoljenec! Torej "čisti Latinec", ki v Gradišču seveda ne sme videti niti slovenskega. Nato je nastalo v Gradišču dvoje menjenj. Eni so trdili — in teh je bila manjšina — da v Gradišču ne smejo biti pribiti slovenski lepaki; drugi pa so rekli tako: Če Furlani nabijajo laška vabila po slovenskih vaseh, jih smejo tudi Slovenci med Furlani. To mnenje je prevladavalo. Tako je mislilo ljudstvo, drugače pa so mislili tisti, ki so se načeli duhu goriške irredente!

Občinski urad v Gradišču s takim postopanjem je skoduje svojim ljudem, ker gradiščanski godeci Slovenci ne bodo namenjali, ako se bo njihov jezik tako spostoval v Gradišču. Treba povdarijati, da glavna občina Gradiščanom je godba, od katerih živje cele družine. Ti hodijo gost na razne plesne tudi med goriske Slovence, ne samo med Furlane; posebno je znana ena družina, ki ponajveč med Slovence zahaja. In ti ljudje ne morejo prehvaliti Slovencev, ker razven velikega dobička so na slovenskih plesih tudi prav dobro pogosteni. Tako se izražajo tudi o Podgoričih rekoč, da med Furlani še niso doživelj kaj takega.

Iz tega poročila se zopet vidi, da Furlani in gorisci Slovenci bi živeli v slogi in miru med seboj, ko bi goriska irredenta ne dvigala svoje glave proti Furlaniji ter bi ne upivala na njo v znamenju narednega sovraštva!

Iz gor. — Pisajo nam: Po tukajšnjih prodajalnicah tobaka se bere še vedno: "Allgemeine Verschleiss-Tariff, Tariff generale, Befugnis, Licenza, Pflichten der Tabak Kleinverschleisser, Obligghi dei venditori di Tabacco al Minuto." — "Ali pa razumete, kaj je tam na steni pisano?" sem vprašal dotične gospodarje. "Ni pa!" — "Ali kaznovani pa boste, če se kaj pregrešite zoper to?" — "Seveda, ali drugačnega pouka ne dajo!" — "Težko mora biti oznanjevanje pokornčine in spoštovanja za "nacizgor" pri takih razmerah. Treba že samozatajevanja!" — "Veseli sem bil razjaljen, ko so mi déli "šklaf", zdaj sem pa le globoko užalen, misleš si: Saj sem res suženj v — ustavnemu državi! Čus bi bil, da bi bilo drugače. Toda živimo še vedno na jugu, kjer za Slovane skoro ne bo več zakonov."

Nevarnost za Tolmin. — Čajemo, da neki goriski Lah kupuje znano veliko hišo na trgu v Tolminu, kjer bi ustanovil zalogo in prodajalnico kolonialnega blaga, podružnico svoje velike goriske trgovine. Ako se to zgodi, potem gorje vsem malim slovenskim trgovcem v hribih, pa tudi v mestu, ves denar pa bi se stekal v lahonska grla! — Tolminci, ako van je kaj mar — pozor!

Razglednice. — Prihodnji teden pojdem posnetam razglede na Boško. Kdo si želi naročiti razglednice, naj se blagovoli

nemudoma oglasiti z dopisnico na moj naslov. S spoštovanjem Ant. Jerkič, fotograf v Gorici.

Svarilo pred ponarojanjem in pojasnilo glede ponarejenih učilnic, na katerih zavisi nas najdražji zaklad, naše zdravje, to je vsakega nujna dolžnost. Spominjam se bodete, s kako velikim vsehom so začeli rabiti pred nekaj leti Kathreiner Kneippovo sladno kavo in jo pozdravili največji izvedenci v zdravstveni stroki. Ker dobi ta kava s tem, da se jo na poseben iznajdljiv način proizvaja, duh bobove kave, se na ta način že sam na sebi dobri okus izholjša in poveča. Začeli so pa to kavo takoj ponarejati in jo skusajo še danes v podolnih zavilkah in pod sličimi imeni usiljevati občinstvu, največkrat na način, da prodajajo na vago navaden pričen jeman ali žgan slad pod imenom "sladna kava". Svarili moramo torej nujno pred vsakim ponarejanjem tega pristnega izdelka, kateri se prodaja te v že powsod znamenih belih izvirnih zavilkah z varnostno znamko "župnik Kneipp" in z imenom "Kathreiner", ki se torej ne more in ne sme nikoli prodajati na vago".

Radodarni donoski.

Za Šolski dom:

Prejelo je naše upravnštvo: O prički odlikovanja gosp. Iv. Forciča se zlžili fantje iz Preserja gld. 3:72; tri svoti dodal gospod odlikovanec še 3 gld., skupaj gld. 6:72. — Zamorec pozri pri g. Mašeri v Kobaridu gld. 1:12. — Starje gostje iz Sovodnji v gostilni gosp. Kodermača, župana, darovali 5 krom. — Prec. gosp. Josip Štrancar, kurat v Šenčurju 5 gld. — Pri volitvi županija v Kamniku nabralo se je gld. 4:50 za "Šolski dom" in 4 gld. za "Alojzijevico". — Josip Hrast v Bovec nabral med veselo društvo 3 gld. — Skupaj gld. 22:84.

4. Predujmov je bilo izplačanih do 1. aprila 377443-58	29325-72
Pričaslo tekom meseca	29108-96
Odpalo	30878-44
Stanje predujmov dne 1. maja	21319-55
5. Dopolnilni zaklad je znašal 1. aprila	2339-07
Tekom meseca se je doplačalo	2339-07
Stanje dopolnilnega zaklada dne 1. maja	23658-62
6. Do konca meseca prosiljev za predujme v znesku	664810-88
Dovolilo se je v znesku	48844-96
Izplačalo	465714-96
7. Hranilne vloge so znašale dne 1. aprila	196131-66
Vložilo se je tekom meseca	10189-12
Izplačalo	11464-
Stanje hranilnih vlog dne 1. maja	19486-78
v 105 knjižicah potprek po 1180 kr. 95 vin.	
8. Gotovine dne 1. aprila	7393-67
Svoja prejemke tekem meseca	65343-47
Izdakov	65330-18
Saldo dne 1. maja in pri počini hrani	7178-96
9. Denarnega protresa blagajnice od dne 1. aprila do dne 31. maja	138297-32
Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, ...	Predujmov se vratajo v enem ali večjih obrokih z obrestim vred po dogovoru. Poslova na kraji čas na mejo ne obrestujejo po dogovoru — Seja ravnatljiv vsak ponudek ob sestri ur zoper.
Uradno ura se od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 4. popoldne vsaki dan.	

Razgled po svetu.

Spomenik cesarju so dne 10. 1. m. odprtli v parku kraljeve sole v Mariboru. Vizitacija načelo je o tej praktiki daroval škofov Napotnik.

K položaju. — Lisi trde, da dr. Kajžel je bil začinjen dne v Pragi z namenom, da pride do Maistrovje za to, da se ne bodo protivili pravokonvenemu načinu, kakor ga nihče užakomiti vlast s temom o § 14. Priviga, da mi doslej nista, in tako da ni izključeno, da ne bi odstopil!

Tudi slabični grof Thun je tako radi tipa omagano. Se bolj pa, ker žaljiva posvetovanja v Budimpešti niso imela posredovanega izida. Oglejte, kako mati nagodbijo po svetu, temur pa Thun ne pridružuje v vseh bojkata. Tudi so proti vsekemu pravokonvenemu. — Ker bo torej iz težaj Ali odstopil ter da prostora drugemu, ki kreće na druga pot? Na kakšno? Na pravokonveno? To bi bila zoper velika državna napaka! Kako torej resni se iz te večne kratek Pravobliko, ostredna vlasta naj da vsem Slovanom, ki tvorijo večino v državi, vse tisto, ker mu tiči, pa bo tudi Le v Slovenci more zmeti vlasti trdnejšo omisljivo podprtih, nato pa se nato, pa bude prav. Potem bi Slovani morda pravokonveno pravice, Nemci in Italijani pa bi kar hitre utrdili, ker sprekajo, temur vse pravoslovje, in tisti bi se ne počela nikakva krvica.

Ali avstrijska vlada je utrjena v svojih podlag — in zato se je bilo, da sprigledi vse tisto, kar bo že prepozno.

Zadnjih letojavi gačijo, da vsemi po rečki želijo o padcu ministervstva in so uresmljene, torej b' jim t' bilo verovati.

Spanija se hote oborožiti. — Vojni minister Palau je zadela 20 mil. za novo oboroženje spanške vojske ter za učinkovito topov, ker so doseganja vsi obrabiljeni. Odškot denar!

Austrijskemu vojnemu ministru Kriegshauptmu je počela kraljeva regentinja veliki kralj vojnega začetnika reda.

Jezikovni zakon hotejo. Čeprav navedejo, da potem delčin za zlorba češkega, trdijo, da je ta je kompetenčna zlorba in te stvari.

Mi smo tega naredili, da je zekovni zakon ob edinstvu priski naj se uveljavlja za celo Avstrijo ter naj bodo zakona delčini vse Slovani, ne samo Čehi!

V Budimpešti. — Grof Thun je bil 9. 1. m. pri cesarju v dolgi avtogeni. Vedenja je mogla praveti skupna konferenca avstrijskih in ogrskih ministrov ter se opredelitev. Imači avstrijskih ministrov so prisostvovali konferenci grof Thun in dr. Kajžel in baron Dipani. Drugi dan je dosegel v Budimpešti tudi ministr za izumane pisanje grof Golubowski.

Pogovarjali so se o nagodbi. Vseh posvetovanja boje ni usoden.

Z Dunaja javijo: Avstrijski ministri so se vrnili iz Budimpešte. Konferenca obeh ministerstev radi nagodbe ni dosegla nobenega rezultata. Avstrijska vlada je zahtevala, da se sprejme takovata Škelova formula, da se določi v lažnem vprašanju status quo samo do leta 1903., ne pa do 1910., kar zahteva ogrska vlada. V tem se nista mogli vladiti zjediniti, in različna sta se brez uspeha.

Spomenik francoskemu predsedniku Carnotu v Ljubljani odkrijejo dne 21. 1. m. Odkritje se izvrši z vso potrebnim slovesnostjo, tedenično slavnemu možu.

Razgled po slovanskem svetu.

„Privatno“ in „oficijelno“. — Tržaški župan Dompieri je poročal o shodu laških županov iz Istre tudi v Rim ministerškemu predsedniku. Tisto pismo je moralo biti strašno imenitno, ker ministerski predsednik je odgovoril tudi imenitno, in sicer tako, da „Indipendent“ je bil takoj zaplenjen, ker se je predzrnil ponatisniti odgovor!

Na to so bila povpraševanja in pritožbe. Tržaški namestnik je povprašal župana Dompierja, ali je bila korespondenca priviljalna ali oficijelna, ministerski predsednik grof Thun se je pritožil pri italijskem poslaniku Nigra na Dunaju, avstrijski poslanik

v Rimu baron Pasetti pa pri ministru za zvunanje stvari Canevaru. Kakšen je bil odgovor? Da pismo je bilo privatno in nikakor ne oficijelno! Seveda, kadar pišejo v Rim, takrat je vse „privatno“, dejavno nosi morda na sebi znake protivavstrijskega, kadar pa pišejo na Dunaj, takrat je vse „oficijelno“, saj pišejo ali pa osebno posredujejo samo tisti čas, kadar kaj potrebujete, tako-le kak denar, itd. Tisto je za njih „oficijelno“, vse drugo: lopovščine, katere uganjajo s Slovani, skiljenje v „domovino“, zvezza z Italijani v kraljestvu, vse tisto je pa „privatno“. In tega avstrijska diplomatične ne vedo!?

Glasovi o primorskih pokrajinyah.

— „Slavisches Echo“ pravi: Vse vplivno italijsko novinstvo v Primorju je v židovskih rokah! K temu pa prihaja se, da v narodnih stvarih tudi takozvani konservativni lističi plavajo s splošno strinjo. Vpliv židovskega časopisa je med Italijani celo več nego na Dunaju.

V Primorju je antisemitizem popolnoma obnenemel. Židje v Trstu so največi podpiratelji irredente! Ako govorimo torej o italijski irredenti, se moramo dotakniti tudi židovskega vprašanja. Delovanje židovskega novinstva je skrajno razlevajoče ozirom na dinastično in avstrijsko častstvo, ozirom na verski in patriotski etat. To dejstvo si tudi dunajsko časopisje židovske, da že leta in leta previdno molči o rovanju italijske irredente. Dunajski žid ne more obsojeti tržaškega žida. Od todi prihaja, da dunajsko novinstvo govori o dogodkih na Primorskem le tedaj, kadar dobiva — seveda zgorjedel žalov — kakšna lažljiva poročila o slovenski veleni prebivalstva.

Obstajni vzrok, da je irredenta na Primorskem takoj narasla, je pa v vladinem zisevanju, trajajočem že desetletja! Iz vzkrovkov, katerih ni možno umeti, se zistem obrača proti slovenski veleni in se muči pred števankom počudovitega časopisa laškega. Da je irredenta tako zresel groben, na tem sta mnogo kritva bivša namestnika Pretis in Rennaldina. Tužbam Slovanov v državnem zboru se ne vrnje in vse ostaje pri starem, kadar da mi žalost živel kakov — Oberdank, kadar da mislim te nikdar kaj želi o tem ali edinstvju med Rimom in Trstom. Poslujejo v vladanju osmnenih dveh namestnikov, ki se moralno se loči pisanje, da bi tudi vseh gori prideli do spoznanja, kakovo skodo v državo in za dinastijo provzročajo vladni moži, ki niso na svome mestu.

Tu je pač možno trditi za slučaj, ako bi resi sedaj nastalo resno italijsko vprašanje v Primorju, da nato delo po lažnikom in žaljivem postopeku prejšnjih pokrajinskih vlad.

V „Hrvatski Domovini“ od 8. 1. m. stanimo: Ko bi bila vlast uverjena, da je dinastični državni zbor z načini brati ter da ona nihovo življa v Istri smatra za svojo, mislim, da bi bila tudi grof Thun in grof Šturm nadobrezila ter bi drugače ravnila. Ne samo to, tudi Italijani sami bi nekako obrazje postopali, ko bi bili uverjeni, da Slovani in Hrvati imajo koga za seboj. Naši zastopniki dajejo v državnem zboru vso mogučno pomol slovanski bratom, a oni, kako vratijo? Oni se pogajajo z grofom Thunom brez ozira na Hrvate in Slovence v Istri. Ti so dosledno žrtvovani. No, niso pa samo delčini državnega zborna dolžni, da pomagajo našim bratom. Se je nekdo, ki je obvezan in poklican, da jim pomaga vsaj v usodnem pogledu! Odškot obvestnost Italijanov v Primorju, in posebno v Istri? Od njihove solidarnosti z Italijani v kraljevinji. Ni dneva, da jih bi ne prišla kakšna pomoč, hodej načrtne, hodiši moralna iz Italije. In ta pomoč jih ne pridaja samo od opozicije, temveč od vseh italijskih krogov, in celo od samega italijskega kralja ter od njegove vlade.

Deželni sloški zakon v Istri točno opredelitev, kaj in katerje ljudske zole se imajo zasnovati. Po odredbah tega bi morale biti nove ljudske zole ali hrvatske ali slovenske. Kaj pa je strelja delčinskega večna. Preprosta je donešek za zasnovanje novih ljudskih zol. Ko bi bila stvar umljiva, ali to je pokrajinski denar, torej denar ponajveč samih Italijanov in Slovancev. In delčinska večina dela tako v Ustrem času, ko hce, da dobije ogromno sveto za italijski gimnazij v Pazinu!

„Hrvatska Sloga“ pravi o irredenti, da ni nič drugače nego politički anarhizem; irredentistička misel je jedнакa jaka v Istri, Trstu, Gorici, kakor v Italiji, kar je razvidno iz odgovora bivšega italijskega ministarskega predsednika Rudinija na pismo Dompierja. O vladni politiki v Primorju pa pravi: Kaj torej je mogoče misliti o tej politiki kot to, da je dvoljena, kakor je vodi avstrijska vlada. Z jedne strani obeta, da boste biti pravčna, z druge strani pa podpira Italijane. To je zoper po tistem starem načelu „Divide et impera!“, samo to pot se utegne zgoditi, da vseh te politike bo nosila irredenta, ako se vlada na Dunaju skoraj ne spomenuje!

„Slika Iz Ljubljane.“ — V „Slovenskem Nar.“ citamo: „Sv. Jožef v Ljubljani. Piše se nam: Ali se je to godilo v Berolini, pravi domovini vseh Prusakov, ali se je godilo v Belledemu, pravem mestu vseh kristjanov? O ne, to se ni godilo niti v Berlinu, niti v Belledemu, ampak v — Ljubljani! Rodbinski oče isče stanovanja po slovenski stolici, kakor ga je iskal nekdaj

sv. Jožef, a ni ga dobiti slovenskega: škan dal je to, da niti 5% vseh stanovanj ni naznajeno dvojezično, nobeno le slovensko (tzen Kurje vasi in Vodmata), marveč skoro vse nemški. Potrka, pozroni! „Prosim, rad bi zvedel kaj o stanovanju v tej hiši!“ „Sie wünschen? Ich bitte, deutsch zu sprechen!“ „Radi stanovanja bi rad poprašal...“ Škan dal se je začel; ker sem vedel, da dotenik zna slovenski, pa me odpravi s toliko neuljudnostjo, ne vedoc, da se je treba gospodarjem raynati po strankah, odgovarjati na slovensko vprašanje v istem jeziku, sem založil vrata in odsel. Tudi po slovenskih hišah te nagovarjajo, ec nimač čisto razigranega klobuka, navadno nemški. Za Ljubljano bi moralno veljati pravilo: Slovenec žačne povsod slovenski; bodisi da je pred Nezaceom ali Slovencem; večina pa jih pozdravlja po gostilnah in sicer nemški, ce ne ve, kake narodnosti so gostje. To je hlapdevsko žuženjsko. Ljubljanska manjšina se ne ravna po večini. — Po prodajalnicah si misli naše ženstvo, moranu govoriti nemški, ce me komi nagovori nemški. Trgovalci cestokrat najprej nemški nagovarjajo, da bi ne užali kakega živega s slovensko besedo. Kje je slišati po prodajalnicah one slovenske dame, ki nabirajo za Preserov spomenik? Kje so oni hišni lastniki, ki so zmagali v prvem volilnem razredu? O Ljubljana, jokam ob tvojem zidovju!

„Naša Straža“ v kranjskem deželu, zborni. — 10. 1. m. je predlagal posl. Kalan po obsimu nitemeljevanju, naj se za društvo „Naša straža“ dovoli 1000 gld. podpora in ne 100 gld., kakor to predlaže finančni odsek.

Posl. dr. Tavčar je dejal, da se z „Našo stražo“ dela le reklama za klerikalizem, zato je on proti podpori 1000 gld.

Posl. dr. Majaron se je izjavil za podporo 1000 gld., ker v „Naši straži“ ne vidi ne klerikalizma, ne liberalizma, ampak le potreben branik za narodno samouprambu naših območnih Slovencev.

Za predlog sta govorila posl. Povše in Pakiz, proti pa se enkrat posl. dr. Tavčar. — Posl. Hribar obsimno opisuje krvice, ki se goste Slovencem na meji, potem pa izjavlja, da je — proti podpori 1000 gld. Pri glasovanju po imenih je padel predlog posl. Kalan. Zanj so glasovali samo poslanci katoliško-narodne stranke. Posl. dr. Majaron se je zadržal glasovanja, ker je bilo klubovo vprašanje. — Deželni glavar Oton Detela pa je izjavil, da se vzdruži glasovanja, kar je po našem mnenju vsega občolovanja vredno ter je provzročilo očitno zadovoljnost pri Hribarju in tovarish. Tako poroča „Slovenec“.

Istrski deželni zbor. — Dne 9. 1. m. je bila seja. Slovenska manjšina ni došla. Deželni glavar je pravjal, da je poziv slovenskim poslancem v italijskem jeziku, naj pridejo v deželni zbor, smatrali dostavljenim, da je odklonitev od strani manjšine neutemeljena in neopravljena, ker so slovenski poslanci, kakor dokazano, veste italijskemu jeziku in ker se deželni glavar v uradnem občevanju more posluševati le italijsčine, kakor oficijeljnega jezika deželnega zborna istreške, zbor česar bo deželnemu zboru po pretekli 8 dne po seji dne 2. 1. m., v kateri je on prijavil odklonitev, odločiti nadaljnje odredbe v zmislu deželnega reda.

Iz češkega deželnega zborna. — V seji 9. 1. m. je naznani višji deželni marsal knez Lobkowitz, da je pozval nemške deželne poslane, naj se tekom stiri najstrijih dnej opravičijo, zakaj ne prihajo k sejam, sicer izgube svoje mandate. Nemški poslanci niso niti prisli niti se opravičili, zato je vprašal deželni zbor, ali je smatrat nemške mandate za zapadle. Načelnik mladočeskega kluba dr. Engel je predlagal, naj se vprašanje deželnega marsala odgovori. Čehi pa tega nočejo. Zato naj se na Lobkowitzovo vprašanje sploh ne odgovori. Radikalac posl. Baxa je dejal, da je zavlačevanje tega vprašanja nevarno. Zategadelj predлага, naj se izvoli posebna komisija, ki boste tekom 24 ur poročala. Predlog je bil nezadostno podprt, zato se nanj ni oziral. Predlog dr. Engla je bil na to sprejet z vsemi glasovi proti 5 glasom radikalcev.

Češki turisti v Zadru. — Tudi v Zadru so bili češki turisti vsprejeli našrsneje. Ze na parobrodu so jih pozdravili zastopniki hrvatskega čitaonice in zadarskega Sokola ter poslanci dr. Klač, knez Borelli in Jurij Biankini. V hrvatski čitaonici jih je društveni predsednik pozdravljal najprisrečje, izrekli svoje veselje, da je toli odišeni Slovanov s severa došlo v hrvatsko Dalmacijo. Voditelj turistov Pasovski se je zahvalil na prisrčnem pozdravu, naglašuje čvrste zveze, ki spajajo češki in hrvatski narod. Češkim gospom in gospodinjam je društvo podarilo vsaki šopek evelja. Zvezter je bila na parnici „Panonija“ večerja, na katero je bilo povabljenih tudi več hrvatskih odličnjakov. Gosp. Pasovski je napisal bratstvu češkega in hrvatskega naroda, češka poslanca Skala in Sileny svojim hrvatskim tovarišem v državnem zboru, dr. Klač v zavetnosti slovenski, Biankini oživotovrenju državnega prava kraljevine češke in hrvatske. Mi se moramo le radovati na vsem takem dogodu, kajti stolark bolj nego z najlepšimi knjigami, se spoznavamo po taki osebni doliki. In se le potem, ko se bomo poznali dobro, se b

Naznanilo.

Podpisanec usojam si naznanjati slav. občinstvu, da sem preselil svojo krojaško delavnico in zalogu blaga iz ulice Sv. Klare št. 6. v Via Ponte Isonzo (nasproti vojaške bolnišnice). — Kar je blaga še v zalogi, razprodajal je budem prav po nizkih cenah in tudi pod ceno. Krojaško delavnico pa obdržim nadalje, v kateri budem vedno točno in po ugodnih cenah izdeloval oblike za vsaki stan. — Nadejajo se, da mi slavno občinstvo ostane še nadalje naklonjeno, priporočam se z spostovanjem udani.

FRANC NOVIČ,

krojaški mojster v Gorici —
Via Ponte Isonzo (nasproti vojaške bolnišnice).

Alojzij Živic,

Ključavnica
in izdelovalec
štetilnikov,
v Gorici, Rabatišče št. 3

Priporoča se
za vsakovrstno v to stroko spadajoča dela,
katera izvršuje
po naročilu hitro in po nizkih cenah.

Karol Draščik,

pekarski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
barmice, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljudlja solidno
postrežbo po ugodnih cenah.

Anton Štojs,

pekarski mojster v Gorici

Gospodska ulica št. 19.

Izdeluje dober in zdrav kruh
iz navadne in fine pšenične moke, v različnih
oblikah, kako: hlebe, struce, žemlje itd.

Izdeluje tudi različno pecivo.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljudlja točno in
solidno postrežbo po ugodnih cenah.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunske ulici 3,

(nasproti nunske cerkvi)

priporoča pred. duhovščini in slavnemu občinstvu
svojo lastno izdelovalno umetno cvetlično za vsakovrstne
cerkvene potrebe. Imata veliko zalogu nagrobnih
vencov, za mrtvaska potrebe, voščeno strelce itd.,
vse po zmernih cenah. — Naročila za deželo izvršuje
točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svoje
(S. el.) tiskarno Žrk na perilo. (P. el.)

Domača slovenska gostilna

Fran Valetič

v Trstu v ulici Solitario št. 12

toči dobro, črno in belo

tipavsko, istrsko in okolišansko vino.

Daja se tudi vino na debelo krémarem
in družinam po znižani cenai. — Kuhišnja je preskrbljena z vsem potrebnim.

Postrežba točna. Cena primerna,

Za mnogobrojni obisk se priporoča
udani

Fran Valetič, krémars.

TOVARNA

drož iz vinskega cveta in rafinerija

glavnega zakupništva posestev

kneza Thurn i Taxisa Nove-Čicé

Tovarna kvasnic Nove Čice pri Zagrebu.

P. Drašček
trgovec z jedilnim blagom
v Stolni ulici št. 2. v Gorici
priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v
64 Gorici in z dežele.
Predaja kavino primeso iz tovarne
ARNOLD & GUTMANN z Dunaja.
Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in Metoda.

„Prva mizarska družba“

v SOLKANU pri Gorici
je otvorila 1. maja t. l. v novih prostorih
gosp. Otona Lenassija
mehanično tovarno vsakovrstnega pohištva
ter strugarskih izdelkov.

Izdelovalo se bode z najnovjetimi stroji
vsako delo, spadajoče v mizarsko in strugarsko obrt.
V svoji veliki zalogi v Solkanu,
kjer se bode prodajalo na drobno in
debelo, ima v veliki izberi najmoderne
izdelanega pohištva za spalne
in sprejemne sobe ter za salone. —
Nadalje ima v zalogi vsakovrstne
strugarske izdelke.

Pismena naročila je posiljati direktno
na tovarno, kjer se izvršujejo točno in
solidno.

Tovarna se nahaja nad Lennassijevim
mulinom, zaloga pa v bliži št. 8 v prostorih
„Ursulink“.

Svoji k svojim!
Priporočam veleslavnemu občinstvu v
Gorici in z dežele svojo lepo urejeno

brivnico

na Travniku št. 21, zraven Paternolljeve
knjigарne in tolerije.

Obižubuje točno in hitro postrežbo, se
toplo priporočam udani
68-9 Anton Puehl.

Ivan Premrou
trgovec z jedilnim blagom
v ulici Parcar št. 10 (v Podturnu)
v Gorici.

Priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele.
Obljubuje točno in hitro postrežbo.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

Iz Richterjeve lekarne v Pragi
priporočano kot **izvrstno bol ublažujoče**
zazito, za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld.
se dobijo po vseh lekarnah. Načr se zahteva
to **sloško priljubljeno domačo zdravilno sredstvo** vedno le v orig. steklenicah
z načr zaščitno znakom, s „**Sidrom**“
namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in
vzame kot originalni izdelek le tako
steklenico, ki je previdna s to zaščitno
znakom.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“

v PRACI.

Kuštrin Anton
trgovec
z jedilnim blagom

Gospodska ulica št. 23.

Priporoča svojo zalogu jestvin in
kolonijalij po ugodnih cenah.

Imata zalogu vsakovrstnega olja, na
vadgne in najfine vrste „Luka“.

Razpošilja naročeno blago tudi na
deželo po pošti od 5 kg. naprej.

Obljubuje točno in hitro postrežbo.

SAUNIG & DEKLEVA

V Gorici — Nunska ulica 14-16 — V Gorici

Prodajalnica
in
edina mehanična
popravljalnica
šivalnih strojev.

Brez konkurence! V zalogi se nahaja
nad 100 šivalnih strojev n. pr. za čevljarje
kreatje in sivilje. Vsi stroji za sivilje
se vidobni ozi. gld. 32 naprej.

V zalogi imata tudi dvokolesa, puške
in samokrese.

120-6

OGLAS.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem po
17-letnem praktičnem svojem delovanju v prvih go-
riških izdelovalnicah utež otvoril
lastno zalogo z izdelovalnico tehnic razno-
vrstnih sistemov in višine, v kateri izvršujem
vsa naročila, ki spadajo v to stroko, kar naj-
hitreje in po najnižji ceni. Reference o izvršenem
delu more dali slavno županstvo v Št. Andreu, kjer
sem izdelal občinsko tehnicno.

I brez zmanjšanja v mehanično popravo vsakovrstne
težje, kolesa, šivalne stroje in slične reči.
Imam glavno zalogo koles prvih ameri-
kanskih sistemov, katera so pripoznana naj-
boljša. — Vedno pripravljen na izvršitev se belež
udan.

KAROL KOMEL,
v Semeniški ulici Številka 8

Umetno gnojilo „Kopros“

pripravljeno od Jak. Henrika Huber, kemika v Trstu.

Zaloga in prodaja

pri Ernestu Stecker & Comp. v Gorici, v ulici Ascoli št. 1.

Na zahtevanje se posiljajo programi zastonj.

Krojaški mojster

Franc Čufer v Gorici

ulica Sv. Antona št. 1.

Izdeluje vsakovrstne oblike za možke

po meri, hujši fine ali priproste.

Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa častiti duhovščini, učiteljem in učencem ljudskih in srednjih šol ter ostalem občinstvu za obila naročila.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda

Cenjena gospodinja!

Ne daje si vsljekati drugih izdelkov ekipir, ampak zdravljajte povsem
najboljši pridelek k pravem čutni kavi, ki Vam boste zatočili utrjali, to je iz zdrav-
eckarske in skrbave tvratno napravljena domača „**Kava**“ in „**Sladna kava**“
družbe sv. Cirila in Metoda“.

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.

Stadna kava družbe sv. Cirila in Metoda

Kleparski Artur Makutz

Ozka ulica 1. GORICA Via Stretta 1.

Šrapilnico proti pernosporti — vse, ne grevec
te počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Šrapilnica proti pernosportu
vsi, ne grevec, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

Cena je zelo nizka.

Stroj za vrgjanje sedov in vodilna Žabljek.
Priprava za občuvanje v način počitkov, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

Meh za kopljanje zvezda vse, ne grevec.
Cviči v zvezde vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse

počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vodilna, vse
počitki, vse, ne grevec. Žabljek, vod